

2016 මාර්තු 29 දිනැති ඉංග්‍රීසි පිටපත මත මෙම පරිවර්තන ව.ද.ප පාදක වේ.

ADB ආයියානු සංවර්ධන බැංකුව

ශ්‍රී ලංකාව: සූලං බලයෙන් විදුලිය නිපදවීමේ ව්‍යාපෘතිය

ව්‍යාපෘති නාමය	සූලං බලයෙන් විදුලිය නිපදවීමේ ව්‍යාපෘතිය	
ව්‍යාපෘති අංකය	49345-002	
රට	ශ්‍රී ලංකාව	
ව්‍යාපෘති තත්ත්වය	යොමුව	
ව්‍යාපෘති වර්ගය/ සහායේ ප්‍රකාරතාව	ණය	
අරමුදල් මූලාශ්‍රය / වටිනාකම	ණය: සූලං බලයෙන් විදුලිය නිපදවීමේ ව්‍යාපෘතිය	
	සාමාන්‍ය ප්‍රාග්ධන සම්පත්	අ.ච.ඩ.ප බොලර් මිලියන 200.00
කුමෝපාය නායාය පත්‍ර	පරිසරික වගයෙන් ධර්ණීය වර්ධනය සමස්ත ආර්ථික වර්ධනය	
වෙනස්වීමේ තීරක	පරිපාලන සහ ධාරිතා සංවර්ධනය දැනුම් මූල විසඳුම් හැවුල්කාරීත්වය පුද්ගලික අංශ සංවර්ධනය	
ක්‍රේඛ්‍ය / අනුක්‍රේඛ්‍ය	බලයෙන් ප්‍රත්‍රිතනයිය බලයෙන් උත්පාදනය- සූලං	
ස්ථි/පුරුෂ සමානතාවය සහ මුක්‍රතාව	ලිංග මූලිකාංග අඩංගු නොවේ	
විස්තරය	ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික බලයෙන් ප්‍රතිපත්තිය සහ කුමෝපාය සමග අනුගත වෙළින් පිරිසිදු, විරස්ථින සහ දැරියහැකි බලයෙන් සැපයුම ඉහළ නැන්වීම ව්‍යාපෘතියේ බලපෑම වේ. ඉහළ නැන්වූ පිරිසිදු බලයෙන් උත්පාදනය ප්‍රතිඵලය වේ. ආයෝජන ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රතිඵල වන්නේ :	
	(i) ඉහළ නැන්වූ සූලං බලයෙන් සිදුකරන විදුලිබල උත්පාදනය: උතුරු පලාත් මෙන්නාරම් සූලං උද්‍යානය තුළ මෙගා වොට් 375 ක සූලං බලයෙන් විදුලිබල උත්පාදන බලාගාරයක් ඉදිකිරීම මිට අයත්ය.	
	(ii) සූලං උද්‍යාන යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය: සූලං උද්‍යාන අතරමැදි මාධ්‍ය වොල්ටීයතා යටිතල පහසුකම් ඉදිකිරීම මිට අයත්ය (කිලෝවොට් 33 සහ 11, අනුත්තර කේබල්කිරීම, සහ වෙනත් සකස්කිරීම), සහ	

(iii) පුනර්ජනනීය බලයක්ති .බෙදාහැරීමේ මධ්‍යස්ථානය පිහිටුවේ: උතුරු පලාතේ මන්තාරම් සූලං උද්‍යානය තුළ යොශිත මෙගා වොට් 375 ක සූලං බලයෙන් විදුලිබල උත්පාදන බලාගාරයේ සවිරාම පුරෝක්ත්‍රානය, පාලනය සහ කළමනාකරණය කිරීමට කැපවූ පුනර්ජනනීය බලයක්ති බෙදාහැරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් ඉදිකිරීම මිට අයත්ය.

(iv) පුනර්ජනනීය බලයක්ති සංවර්ධනය සඳහා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ හැකියාව දියුණු කිරීම: බලයක්ති පද්ධතිය තුළ සවිරාම පුනර්ජනනීය බලයක්ති පුරෝක්ත්‍රානය, පාලනය සහ කළමනාකරණය කිරීමට ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ හැකියාව ගොඩනැන්වීම මිට අයත්ය.

ව්‍යාපෘති සාධාරණීකරණය
සහ දේශීය / කාලාලීය
ක්‍රමෝපාය කෙරෙහි ඇති
සම්බන්ධය

මැත වසර කිහිපය තුළදී ශ්‍රී ලංකාවේ බලයක්ති ක්ෂේත්‍රය දියුණුවේ ඇති අතර 1990 දී 29% ක්ව පැවති ජාතික විදුලිබල ආවරණ අනුපාතය 2014 වන විට 98% දක්වා ලැබා වී ඇත. කෙසේ වෙතත්, විදුලිබලය සඳහා ඉහළයන ඉල්ප්‍රම සැලකියුතු අවම පිටවැයකට සහ පිළිගතහැකි විශ්වාසනීයත්වයකින් සැපයීමට අභ්‍යන්තර අරගලයක මෙම අංශය නිරතව සිටී. බලයක්ති උත්පාදන මිග්‍රෑණය තුළ තෙල් දහන කාපයෙන් ලබා ගන්නා බලයක්ති අනුපාතය 1995 දී 6% සිට 2014 වන විට 14% දක්වා ඉහළ ගොස් ඇති අතර සමස්ත ඉල්ප්‍රමේ වර්ධනය තෙල් දහන තාප බලාගාර (35%) සහ ගේංජරු බලාගාරයන් (26%) හරහා සපුරා ඇත.

2014 වසරේදී ජාලකයට සැපයු සමස්ත උත්පාදනය කළ විදුලි බලයෙන් ඇස්කමේන්තුගත 39% ක් සපයන ලද්දේ පුනර්ජනනීය මූලාශ්‍ර මගිනි. එනම් 29% ක් ජලවිදුලියෙන්, 7% ක් කුඩා ජලවිදුලියෙන්, 2% ක් සූලං බලයෙන් සහ වෙනත් වශයෙනි. ඉහළ ප්‍රතිශතයකින් යුත් තෙල් දහන තාපයෙන් ලබා ගන්නා බලයක්තිය ඉහළ ඉන්ධන මිල ගනන් හේතුවෙන් විදුලිබලය වියදම් අධික කරන අතර රටේ විදුලිබල සුරක්ෂිතතාවයට සහ පරිසරයට දැඩි තරජනයක් මතු කරයි. ජල විදුලියට අම්තරව වෙනත් පිරිසිදු ඉන්ධන මූලාශ්‍ර සංවර්ධනය, පිරිවැය අඩුකිරීමේ උත්ස්හායන් ක්‍රියාත්මක කිරීම, සහ බලයක්ති කාර්යක්ෂමතා ගැට්ත් වලට පිළියම් සෙවීමට හැඳිසී අවශ්‍යතාවයක් පවතී.

සූලං සහ පිරු එළිය වැනි මූලාශ්‍ර මගින් ලබා ගන්නා බලයක්තිය වැනි පුනර්ජනනීය බලයක්ති මූලාශ්‍ර කෙරෙහි විවිධාංගිකරණය මගින් රටේ බලයක්ති සුරක්ෂිතතාවය සහ පරිසරය වැශියුතු කරයි. 2020 වන විට සමස්ත බලයක්ති උත්පාදනයන් සාම්ප්‍රදායික පුනර්ජනනීය බලයක්ති මූලාශ්‍ර මගින් ලබා දෙන බලයක්ති සැපයුමේ කොටස 20% දක්වා ඉහළ නැන්වීම යන රටේ අරමුණට ලැබා විමර්ශනයෙන්ම සූලං බලයෙන් බලයක්ති උත්පාදනයට රාජ්‍ය සහ පුද්ගලික අංශ මෙන්ම රාජ්‍ය-පොද්ගලික හැවුල්කාරීත්වයට සැලකියුතු අවස්ථාවන් පළසයි. විදුලි බලය සඳහා ප්‍රවේශය ඉහළ නැන්වීම සහ පිරිසිදු බලයක්තිය සංවර්ධනය යන රජයේ අරමුණු කෙරෙහි සූලං බලයෙන් බලයක්ති උත්පාදන ව්‍යාපෘතිය දායක වේ. ව්‍යාපෘතිය ශ්‍රී ලංකාව සඳහා වන ආයියානු සංවර්ධන බැංකුවේ අන්තර් රාජ්‍ය හැවුල්කාරීත්ව ක්‍රමෝපාය සමග අනුකූල වේ. පිරිසිදු සහ විශ්වාසයිලි පුනර්ජනනීය බලයක්ති සංවර්ධනයට ප්‍රවේශය ප්‍රථම කිරීම සඳහා සම්ප්‍රේෂණයට සහායිම සහ ආයෝජන බෙදාහැරීම කෙරෙහි අවධානය යොමුවූ ආයියානු සංවර්ධන බැංකුවේ පර්ව මැදිහත්වීම ගක්තිමත් පදනමක් සපයනු ඇත.

ජාතික සහ ක්ෂේත්‍ර ප්‍රමුඛතාවයන්, ආයියානු සංවර්ධන බැංකුවේ අතුරු CPS සහ වෙනත් ප්‍රධාන සංවර්ධන හැවුල්කරුවන්ගේ අනුප්‍රරක ක්‍රියාකාරකම් සමග අනුගත වෙමින් මෙම ව්‍යාපෘතිය ශ්‍රී ලංකාවේ බලයක්ති ක්ෂේත්‍රයේ ධර්මීය සංවර්ධනය කෙරෙහි තවදුරටත් සහාය දෙයි. රාජ්‍ය-පුද්ගලික හැවුල්කාරීත්ව (PPP) ප්‍රවේශය හාවිතය හරහා සූලං බලයෙන් බලයක්ති සංවර්ධනය සඳහා පහසුකම් සපයන පරිසරයක් ව්‍යාපෘතිය තීර්මාණය කරයි. අනෙකුත් ඇල්මැති ප්‍රාර්ගව සහ සංවර්ධන හැවුල්කරුවන් සමග සහයෝගයිලිව බලයක්ති ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රතිසංස්කරණ අන්තර්කරු ගැනීමට රජය සමග සිදුවෙමින් ප්‍රවත්ත සහ අත්‍යාච්‍යා සාකච්ඡා තවදුරටත් කරගෙන යාමට මෙම ව්‍යාපෘතිය සහාය වෙයි.

බලපෑම 2020 වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ පිරිසිදු, විරස්ථීන සහ දැරියැකි බලගක්ති සැපයුම සඳහා ඉහළ නැත්තු ප්‍රවේශය.

ප්‍රතිච්‍රිතය	ඉහළ නැත්තු පිරිසිදු බලගක්ති උත්පාදනය
නිමැවුම	<ol style="list-style-type: none">ඉහළ නැත්තු සූලං බලයෙන් සිදුකරන විදුලිබල උත්පාදනයසූලං උද්‍යාන යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයපුනරුජනනීය බලගක්ති .බෙදාහැරීමේ මධ්‍යස්ථානය පිහිටුවීමපුනරුජනනීය බලගක්ති සංවර්ධනය සඳහා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ හැකියාව දියුණු කිරීම
භුගෝලීය පිහිටීම	

සුරක්ෂිතතා වර්ගීකරණයන්

පාරිසරික අංශය	A
ස්වේච්ඡා තොවන නැවත පදිංචි කිරීම	B
අදිවාසී ජනතාව	C

පාරිසරික සහ සාමාජික අංශ පිළිබඳ සාරාංශය

පාරිසරික අංශය	
ස්වේච්ඡා තොවන නැවත පදිංචි කිරීම	
අදිවාසී ජනතාව	

පාරුශවකරුවන් සමග සන්නිවේදනය, සහභාගිත්වය සහ උපදේශනය

ව්‍යාපාති සැලසුම්කරණ කාලය අතරතුර	සහභාගිත්ව ප්‍රවේශය තහවුරු කිරීම සඳහා දේශීය ප්‍රජාව, දේශීය අධිකාරීන්, කෙනැදීය කණ්ඩායම්, සිවිල් සමාජ කණ්ඩායම් ඇතුළුව රජය සහ ප්‍රාර්ගකරුවන් සමග පුළුල් උපදේශණයන් පවත්වනු ඇත. ප්‍රජාවන් සහ දියුණු පුද්ගලයින්ට බලපාන පාරිසරික, සමාජ සහ වෙනත් කාරණාවන් ඇතුළුව ව්‍යාපාති සැකසුම් අධියරයේදී, ව්‍යාපාති පිළියෙළ කිරීමේ තාක්ෂණික සහාය අතරතුර සහ අදාළ ගැටළු සමග ව්‍යාපාති ක්‍රියාත්මක කිරීම සහතික කිරීම සඳහා ප්‍රාරුශවකරුවන් උපදේශණය කරනු ඇත.
ව්‍යාපාතිය ක්‍රියාවල නැත්තීම අතරතුර	පාරුශවකරුවන් සමග උපදේශණය ක්‍රියාවලිය ව්‍යාපාතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම අතරතුර ක්‍රියාවල නගනු ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ නීති අඛව ක්‍රියාවල නැත්තීම අතරතුර උපදේශණය පවත්වනු ඇත.

ව්‍යාපාරික අවස්ථාවන්

උපදේශකන්	උපදේශකයින් යෙදුවීම සඳහාවන ආක්‍රියාත්‍ය සංවර්ධන බැංකුවේ සහ එහි ගැණුම්කරුවන්ගේ ගැණුම්කරුවන්ගේ මගපෙන්වීම අනුව උපදේශකයින් බඳවා ගනු ඇත, 2013 මාර්තු
----------	--

ප්‍රසම්පාදනය ප්‍රසම්පාදන පැකෙශයේ ඇස්කමේන්තුගත අයය මත ප්‍රසම්පාදන කටයුතු සඳහා අන්තර්ජාතික සහ දේශීය තරගකාරී ලංඡු අනුගමනය කරනු ඇත. ප්‍රසම්පාදන කටයුතු සඳහා පෙර ගිවිශ්ම හාවිතා කරනු ඇත. රජයේ ඉල්ලීම් අනුව ව්‍යාපාති ක්‍රියාත්මක කිරීම කිහිපයේ සඳහා පූර්වකාරී මූල්‍යකරණයන් සලකා බලනු ඇත.

වගකිව යුතු නිලධාරී

ආ.ස.බැ වගකිව යුතු නිලධාරී	මුත්තෝර් කාමුද්කනෙව්
ආ.ස.බැ වගකිව යුතු දෙපාර්තමේන්තුව	දකුණු ආසියා දෙපාර්තමේන්තුව
ආ.ස.බැ වගකිව යුතු අංශය	බලශක්ති අංශය, දකුණු ආසියා දෙපාර්තමේන්තුව
ක්‍රියාවත නැශ්වීමේ නියෝගීත ආයතන	ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය තෙවැනි මහල, G.O.B.A. ගොඩනැගිල්ල අංක 50, සර විත්තම්පලම් A. ගාචිනර මාවත, <u>කොළඹ 02, ශ්‍රී ලංකාව</u>

කාලසටහන

සංකල්ප අනුමත කිරීම	2016 මාර්තු 23
තොරතුරු සෙවීම	2017 ජනවාරි 19 සිට 2017 ජනවාරි 28
කළමණාකරණ සම්බන්ධ රස්වීම	2017 අප්‍රේල් 27
අනුමැතිය	2017 ජූලි 27
අවසන් විමර්ශන මෙහෙවර	-
ව්‍යාපාති දක්ත පත්‍රය අවසන් වරට යාවත්කාලීන කරන ලද්දේ	2016 මාර්තු 23

ව්‍යාපාති සහ වැඩසටහන් සම්බන්ධ සාරාංශගත කරන ලද තොරතුරු ව්‍යාපාති දක්ත පත්‍රවල අඩංගු වේ. ව්‍යාපාති දක්ත පත්‍රිකාවක් යනු වැඩ කෙරෙමින් පවතින ව්‍යාපාති සම්බන්ධ වාර්තාවක් බැවින් ඇතැම් තොරතුරු මෙහි පළමු පිටපත් වල ඇතුළත් නොවිය හැකි අතර එකී තොරතුරු ලැබෙන පරිදි ඇතුළත් කරනු ඇත. යෝගීත ව්‍යාපාති සම්බන්ධ තොරතුරු තාවකාලික සහ හගවන තොරතුරු වේ.

ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව විසින් මෙම ව්‍යාපාති දක්ත පත්‍රයේ සඳහන් තොරතුරු එය හාවිත කරන්නන් සඳහා උපකරණයක් ලෙස හාවිතා කිරීමට කිසිදු සහතිකවීමක් නොමැතිව සපයයි. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව විසින් ඉහළ ගණන්වයෙන් යුත් අන්තර්ගතයක් සැපයීමට සැම විටම උත්සහ කරන අතර කිසිදු ආකාරයක වගකිමක් නොමැතිව, ප්‍රකාශිතව හෝ හැගවීමෙන්, පණ්ඩිය ආකාරයේ වගකිම සීමාකම නොමැතිවීම ඇතුළත්ව, නිශ්චිත අරමුණක් සඳහා ගැලුපෙන පරිදි, උල්ලංසනය නොවන ලෙස තොරතුරු "පෙනෙන පරිදි" සපයයි. මෙවන් සිනැම තොරතුරක තීරවදුනාවය හෝ පරිපූර්ණවය පිළිබඳව ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව විසින් විශේෂ වගකිමක් සහ පෙනීසිටීමක් සිදුනොකරයි.